पशुत्वाच्च विनिर्मुक्ताः प्रदानायोपकल्पिताः। ता इमा विप्रमुख्येभ्यो यो ददाति महीपते।
निस्तरेदापदं कृच्छ्रां विषमस्थोऽपि पार्थिवः। गवां सहस्रदः प्रेत्य नरकं न प्रपद्यते।
सर्व्वत्र विजयञ्चापि लभते मनुजाधिप। अमृतं वै गवां क्षीरमित्याह त्रिदशाधिपः।
तस्माद्ददाति यो धेनुममृतं स प्रयच्छति। अग्नीनामव्ययं ह्येतद्धौम्यं वेदविदो विदुः। २२५५
तस्माद्ददाति यो धेनुं स हौम्यं सम्प्रयच्छति। स्वर्गो वा मूर्त्तिमानेष वृषभं यो गवां पतिं।
विप्रे गुणयुते दद्यात् स वै स्वर्गं महीयते। प्राणा वै प्राणिनामेते प्रोच्यन्ते भरतर्षभ।
तस्माद्ददाति यो धेनुं प्राणानेष प्रयच्छति। गावः शरण्या भूतानामिति वेदविदो विदुः।
तस्माद्ददाति यो धेनुं शरणं स प्रयच्छति। न वधार्थं प्रदातव्या न कीनाशे न नास्तिके।
गोजीविने न दातव्या तथा गौर्भरतर्षभ। ददत् स तादृशानां वै नरो गां पापकर्म्मणां। २२६०
अक्षयं नरकं यातीत्येवमाहुर्म्मनीषिणः। न कृशां नापवत्सां वा बन्ध्यां रोगान्वितां तथा।
न व्यङ्गां न परिश्रान्तां दद्याद्गां ब्राह्मणाय च। दशगोसहस्रदो हि शक्रेण सह मोदते।
अक्षयान् लभते लोकान्नरः शतसहस्रदः। इत्येतद्गोप्रदानञ्च तिलदानञ्च कीर्त्तितं।
तथा भूमिप्रदानञ्च शृणुष्वान्ने च भारत। अन्नदानं प्रदानं हि कौन्तेय परिचक्षते।
अन्नस्य हि प्रदानेन रन्तिदेवो दिवङ्गतः। श्रान्ताय क्षुधितायान्नं यः प्रयच्छति भूमिपः। २२७५
स्वायम्भुवं महास्थानं स गच्छति नराधिप। न हिरण्येन वासोभिर्नान्यदानेन भारत।
प्राप्नुवन्ति नराः श्रेयो यथान्नप्रदाः प्रभो। अन्नं वै प्रथमं द्रव्यमन्नं श्रीश्च परा मता।
अन्नात् प्राणः प्रभवति तेजो वीर्य्यं बलं तथा। सद्यो ददाति यश्चान्नं सदैकाग्रमना नरः।
न स दुर्गानवाप्नोतीत्येवमाह पराशरः। अर्चयित्वा यथान्यायं देवेभ्योऽन्नं निवेदयेत्।
यदन्ना हि नरा राजंस्तदन्नास्तस्य देवताः। कौमुदे शुक्लपक्षे तु योऽन्नदानं करोत्युत। २२९०
स सन्तरति दुर्गाणि प्रेत्य चानन्त्यमश्नुते। अभुक्ताऽतिथये चान्नं प्रयच्छेद्यः समाहितः।
स वै ब्रह्मविदो लोकान् प्राप्नुयाद्भरतर्षभ। स कृच्छ्रामापदं प्राप्तश्चान्नदः पुरुषस्तरेत्।
पापं तरति वै चेह सुकृतञ्चापकर्षति। इत्येतदन्नदानस्य तिलदानस्य चैव ह।
भूमिदानस्य च फलं गोदानस्य च कीर्त्तितं।
इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्व्वणि आनुशासनिके पर्व्वणि दानधर्म्मकथने षट्षष्टोऽध्यायः ॥ ६६ ॥
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ श्रुतं दानफलं तात यत्त्वया परिकीर्त्तितं। अन्नदानं विशेषेण प्रशस्तमिह भारत। २२९५
पानीयदानमेवैतत् कथञ्चेह महाफलं। इत्येतच्छ्रोतुमिच्छामि विस्तरेण पितामह।
॥ भीष्म उवाच ॥ हन्त ते कथयिष्यामि यथावद्भरतर्षभ। गदतस्तन्ममाद्येह शृणु सत्यपराक्रम।
पानीयदानात् प्रभृति सर्व्वं वक्ष्यामि तेऽनघ। यदन्नं यच्च पानीयं सम्प्रदायाश्नुते नरः।
न तस्मात् परमं दानं किञ्चिदस्तीति मे मनः। अन्नात् प्राणभृतस्तात प्रवर्त्तन्ते हि सर्व्वशः।
तस्मादन्नं परं लोके सर्व्वलोकेषु कथ्यते। अन्नात् बलञ्च तेजश्च प्राणिनां वर्द्धते सदा। २२८०